

Společné prohlášení předsedů vlád

Slavnostní společné zasedání vlády České republiky a vlády Slovenské republiky dne 17. září 2018 v Košicích

Preamble

V návaznosti na páté společné zasedání, které se uskutečnilo v roce 2017 a na kterém byl rok 2018 vyhlášen rokem česko-slovenské a slovensko-české vzájemnosti, se vlády České republiky a Slovenské republiky sešly na šestém zasedání dne 17. září 2018 v Košicích ve Slovenské republice.

Slavnostní společné zasedání vlády České republiky a Slovenské republiky se neslo v duchu připomenutí si a politické reflexe 100. výročí založení Československé republiky, 50. výročí událostí roku 1968 v Československu, 25. výročí samostatné české a slovenské státnosti, upevňování a kultivování přátelských a v mnohém výjimečných vztahů mezi politickými reprezentacemi a občany České republiky a Slovenské republiky, mezi českým a slovenským národem.

Předsedové vlád České republiky (dále jen „ČR“) a Slovenské republiky (dále jen „SR“) Andrej Babiš a Peter Pellegrini vyzdvihli výjimečně blízké vztahy obou států a silné vzájemné sympatie mezi jejich občany. Ocenili dlouhodobě nadstandardní úroveň vzájemné spolupráce ve všech oblastech společného zájmu. Předsedové vlád se shodli, že společné akce v rámci oslav a připomínek významných historických výročí v životě českého a slovenského národa v průběhu roku česko-slovenské a slovensko-české vzájemnosti, které vyvrcholí státními oslavami 100. výročí založení Československa v Praze 28. října 2018 a v Martině 30. října 2018, jedinečným způsobem deklarují dovnitř našich společností, ale i do zahraničí hluboké občanské, kulturní a lidské vazby mezi oběma národy a potvrzují nezpochybnitelný historický význam vzniku a existence Československa, společného státu Čechů a Slováků, na který – po jeho pokojném a ústavním rozdělení – navázal úspěšný příběh dvou samostatných republik, pevně ukotvených v transatlantickém prostoru a v Evropské unii (dále jen „EU“).

Předsedové vlád konstatovali, že nadstandardní vztahy mezi ČR a SR nejsou projevem automatismu založeného na společné historii a jazykové a kulturní blízkosti, ale vyžadují soustavnou péči a rozvíjení. Deklarovali společný závazek všestranným způsobem nadále podporovat prohlubování historické sounáležitosti českého a slovenského národa a vytvářet co nejpříznivější podmínky pro udržení vysoké dynamiky vzájemné spolupráce a realizování společných politických, ekonomických a kulturních projektů s cílem zvyšovat kvalitu života občanů na obou stranách, posilovat jejich bezpečnost a upevňovat mezinárodněpolitické postavení obou republik.

Ve strategických zájmových oblastech česko-slovenské spolupráce bylo dohodnuto:

1. Evropská politika

Vlády ČR a SR se shodují, že členství v EU spolu se členstvím v Severoatlantické alianci představuje pro oba dva státy základní rámec bezpečnosti, stability a prosperity. V tomto

kontextu zvláště podtrhují důležitost transatlantického partnerství založeného na společných hodnotách svobody, rovnosti, demokracie, lidských práv, sociální solidarity, právního státu a ekonomické prosperity. Podporují posilování volného obchodu, odstraňování cel a eliminaci překážek obchodu. Protekcionismus a vytváření bariér nepovažují za cestu vpřed.

Vlády ČR a SR si plně uvědomují, že EU vstupuje do rozhodující etapy diskuzí o její budoucnosti vycházejících z bratislavského procesu. Obě dvě strany budou nadále koordinovat svoje pozice, aktivně se podílet na diskuzi o dalším směřování a přinášet konkrétní řešení zaměřená na posilování EU, nikoliv na její oslabování. Společnou klíčovou prioritou bude posilovat evropskou soudržnost a zabránit vytváření dělicích linií uvnitř EU. Vlády obou zemí budou nadále podporovat, aby strategické směřování Unie určovala Evropská rada ve smyslu platných smluv EU na konsenzuálním základě. Jsou připraveny nést svůj díl zodpovědnosti za udržování a posilování evropské jednoty. Za zvláště důležitou součást diskuze o budoucnosti EU považují ČR a SR přípravu nové Strategické agendy na roky 2019-2024 a přípravu Víceletého finančního rámce pro období 2021-2027. V této souvislosti zdůrazňují potřebu udržení silné politiky soudržnosti jako hlavního investičního nástroje EU napomáhajícího ekonomické, regionální a sociální konvergenci, stejně jako Společné zemědělské politiky, která musí čelit stále většímu počtu nových výzev.

Vlády ČR a SR jsou přesvědčeny, že významnými prvky, které ovlivní diskuzi o budoucnosti Unie, budou ukončení procesu vystoupení Spojeného království z EU a volby do Evropského parlamentu v roce 2019. S cílem předcházet negativnímu vlivu antisystémových a protievropských stran je potřebné vést s občany intenzivní dialog také o budoucnosti integračního projektu a postavení ČR a SR v něm.

Vlády ČR a SR oceňují pokrok, kterého bylo dosaženo na červnové Evropské radě v oblasti migrace. Zvláště kladně vnímají skutečnost, že přerozdělování migrantů mezi členské země a s tím související systém kvót přestaly být vnímány jako hlavní způsob řešení migrace. Zároveň zdůrazňují, že EU musí migraci nadále věnovat výjimečnou pozornost, přičemž základem jejího dalšího postupu by měla být účinná ochrana vnějších hranic, důsledné potírání převaděčské kriminality a citelné zlepšení životní perspektivy lidí v zemích původu a tranzitních zemích. Co se týče reformy společného evropského azylového systému, vlády ČR a SR zdůrazňují, že této reformy musí být dosaženo konsenzem s cílem předejít rozsáhlým politickým škodám a vzniku nových dělicích linií v EU. ČR a SR budou při projednávání reformy azylového systému vycházet ze závěrů červnové Evropské rady.

Vlády ČR a SR jsou přesvědčeny, že v době zhoršujícího se bezpečnostního prostředí by měly členské státy EU společně se spojenci v rámci NATO věnovat větší pozornost otázkám obrany a obranné spolupráce. EU musí přijmout úlohu globálního aktéra nejen v ekonomice a obchodě, ale také v oblasti zahraniční politiky a bezpečnosti. Zvláštní pozornost musí věnovat svému sousedství, a zvláště nejpokročilejším zemím Východního partnerství. Vlády ČR a SR budou pokračovat v podpoře procesu rozšiřování EU o země západního Balkánu.

Vlády ČR a SR si uvědomují důsledky klimatické změny se stále častějšími extrémními projevy počasí, jakými jsou přívalové deště způsobující povodně, epizody sucha a z nich hrozící nedostatek vody. Vlády ČR a SR proto budou na úrovni Evropské unie iniciovat pokračování diskuze k problematice sucha a nedostatku vody a jejich dopadů na evropské státy s cílem identifikace systémových řešení, která budou dostatečná vzhledem k potřebám nejvíce dotčených sektorů (kritická infrastruktura, pitná voda, průmysl, životní prostředí, zemědělství).

2. Regionální spolupráce

Vlády ČR a SR nadále považují regionální platformy spolupráce ve střední Evropě, zejména Visegrádskou skupinu, za důležitý nástroj k prosazování společných řešení v EU. ČR a SR jsou hluboce přesvědčeny, že země V4 jsou plnohodnotnou součástí Unie a Visegrádská skupina představuje platformu pragmatické spolupráce, nikoliv alternativu k EU. ČR a SR budou vzájemně koordinovat po sobě následující předsednictví ve V4 s důrazem na posilování vnitřní dynamiky, konkurenceschopnosti, bezpečnosti, propojenosti a soudržnosti visegrádského regionu coby integrální součásti EU s cílem nabízet pozitivní řešení současných problémů a výzev, kterým čelí EU. Vlády ČR a SR budou podporovat posilování rozšířeného formátu spolupráce V4 a další prohlubování strategického dialogu V4 s Německem, Francií a dalšími členskými zeměmi EU. Za nedílnou součást regionální spolupráce ve střední Evropě považují též slavkovský formát trojstranné spolupráce s Rakouskem.

V roce 2019 si budou nadto obě země připomínat 30. výročí od pádu železné opony a v této souvislosti se oba předsedové vlád shodli, že nadcházející rok je vhodnou příležitostí společně si připomenout historické události roku 1989 a usilovat o zapojení ostatních států středoevropského prostoru do připomínkových akcí.

3. Bilaterální spolupráce

Vlády ČR a SR konstatují, že spolupráci v sektorových oblastech charakterizují dlouhodobé nadstandartní vztahy.

Energetika

Budování energetické unie a zajišťování energetické bezpečnosti, udržitelnosti a konkurenceschopnosti představují pro vládu ČR a SR nadále důležité pilíře bilaterální spolupráce. Vlády vyjadřují společný zájem na zvyšování likvidity na energetických trzích prostřednictvím využívání existující energetické infrastruktury, vzájemného propojování energetických trhů a také podporují právo na volbu energetického mixu. Vlády ČR a SR podporují realizaci infrastrukturního smart-grid projektu ACON mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, který po implementaci zavede inovativní inteligentní řešení do elektrizační soustavy obou zemí. Důležitost tohoto projektu podtrhuje i jeho zařazení na seznam Projektů společného zájmu (PCI) EU v oblasti energetické infrastruktury v listopadu 2017.

Doprava

Vlády ČR a SR potvrzují, že oboustrannou prioritou v přeshraniční silniční infrastruktuře je propojení D49/R6 Hulín – Púchov mezi hlavními dálničními tahy, jakož i propojení D48/I/11 – R5/D3 Frýdek Místek – Jablunkov – Žilina.

Vlády obou států se shodly, že mezinárodní silniční doprava potřebuje rozumné nastavení pravidel. Společně jsme se shodli, že podpoříme jen taková pravidla, která budou jednotná, jasná a efektivní v rámci celé EU a kterými neutrpí konkurenceschopnost našich dopravců. V oblasti železniční dopravy budou vlády obou států pokračovat v podpoře tvorby podmínek pro rychlejší cestování a přispívat k většímu využívání veřejné hromadné dopravy. K tomuto cíli má napomoci i plánovaná modernizace železničního spojení v úsecích Břeclav – Kúty – Bratislava – Štúrovo a Hranice na Moravě – Horní Lideč – Púchov. Vlády obou států podporují modernizaci existujícího železničního propojení Brno – Vídeň – Győr/ Bratislava – Budapešť na platformě spolupráce V4 a slavkovského formátu + Maďarsko a vynaloží

maximální úsilí a podporu rozvoji železniční cesty v regionu střední Evropy, a to i prostřednictvím rozvoje rychlých dálkových spojů, které propojí hlavní města států V4 a významnou měrou zkrátí dojezdové doby. Obě vlády podporují činnost Pracovní skupiny pro propojení Dunaje – Odry – Labe, jejímž plnohodnotným členem se Slovenská republika stala v roce 2017.

Obě vlády si uvědomují potřebu a důležitost snižování emisí ze silniční dopravy a budou pokračovat ve společné snaze o jejich snižování, mimo jiné podporou nízkoemisní a bezemisní dopravy a důslednější kontrolou reálných emisí stávajícího vozového parku.

Obrana

Vlády ČR a SR konstatovaly, že spolupráce v oblasti obrany pokračuje dobře ve všech oblastech, přičemž k nejintenzivnější spolupráci dochází v oblasti vzdušného prostoru (v návaznosti na uzavření Smlouvy mezi ČR a SR o spolupráci při vzájemné ochraně vzdušného prostoru), ve vzdělávání, kde pokračuje úzká spolupráce mezi vojenskými vysokými školami, a v rámci operací a cvičení. Ke spolupráci dochází i v oblasti vyzbrojování, logistiky, obranného plánování, spolupráci podniků obranného průmyslu a v legislativně-právní oblasti. Dosavadní zkušenosti Armády ČR a Ozbrojených sil SR z jejich společného působení především v operaci a misi NATO v Afghánistánu jsou pozitivní. Další spolupráce se bude prohlubovat během společného působení v kanadském bojovém uskupení v rámci posílené představené přítomnosti NATO v Lotyšsku. Vlády obou zemí spatřují potenciál také v oblasti vyzbrojování při modernizaci svých ozbrojených sil. Rovněž za velmi perspektivní považují spolupráci podniků obranného průmyslu.

Vnitro

Vlády ČR a SR uvítaly začátek přípravy nové smlouvy o policejní spolupráci, která umožní flexibilněji reagovat na nové fenomény páchání přeshraniční trestné činnosti. Podpořily myšlenku realizace projektu Krajského ředitelství Policejního sboru v Trenčíně a Krajského ředitelství policie Zlínského kraje zaměřeného na posílení koordinace a rozsahu spolupráce v boji proti přeshraniční kriminalitě a nelegální migraci. Očekávají, že povede ke zlepšení bezpečnostní situace na území obou příhraničních regionů a jejich obyvatel stejně jako probíhající podobný projekt Krajského ředitelství Policejního sboru v Trnavě a Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje.

Finance

Za účelem boje proti podvodům v oblasti DPH, který představuje prioritu pro vládu ČR a SR, byl vypracován návrh Dohody o automatické výměně informací v oblasti daně z přidané hodnoty. Očekávaným důsledkem této dohody bude efektivnější odhalování daňových podvodů, což se promítne do lepšího výběru DPH. Kromě toho bude mít i preventivní účinek a na tomto základě očekáváme i zlepšení daňové disciplíny podnikatelů. Vlády ČR a SR podporují uzavření této dohody stejně jako diskuzi nad dalším rozvojem vzájemné spolupráce při výměně informací v rámci boje proti podvodům v oblasti DPH.

Spravedlnost

Nadstandardní vztahy se projevují také v oblasti justiční spolupráce, ve výměně zkušeností s přijímanými a plánovanými legislativními reformami, ale i ve společných aktivitách/projektech v oblasti justičního vzdělávání. Je zvláště potřeba vyzdvihnout spolupráci v mezinárodních organizacích a zejména v oblasti evropské agendy, kde vzájemná blízkost právního myšlení a právních tradic napomáhá lepšímu prosazování zájmů obou zemí v rámci EU.

Zdravotnictví

Vlády ČR a SR pozitivně hodnotí rozvíjející se spolupráci v oblasti transplantace plic, díky které dochází ke koordinaci pacientů i dárců obou zemí, přičemž první transplantace plic slovenské pacientky již byla úspěšně realizována. Obě strany se shodly, že dalším krokem je zaškolení slovenských lékařů tak, aby v dohledné době mohla Slovenská republika provádět transplantace plic vlastními silami. Česká republika poskytne podporu při vývoji slovenského transplantačního programu.

Vlády ČR a SR se navzájem informovaly o možné spolupráci při poskytování přeshraniční zdravotní péče v oblasti záchranné zdravotní služby – vrtulníkové i pozemní záchranné služby, přičemž potvrdily zájem o spolupráci a hledání způsobu jejího možného právního zastřešení.

Zaměstnanost a sociální politika

Vlády ČR a SR potvrdily zájem rozvíjet užší spolupráci mj. při hledání a sdílení řešení zaměřených na nové formy pracovně-právních vztahů, na výzvy vyvstávající z demografických změn struktury pracovních trhů nebo při řešení nepříznivých sociálních situací občanů obou zemí. ČR a SR se v současnosti těší příznivému ekonomickému vývoji, s čímž souvisí i rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle. Vlády obou zemí proto podporují záměr vytvořit také strategie pracovní mobility, které budou reflektovat potřeby pracovního trhu. Zároveň se shodují na potřebě koordinovaného společného postupu, pokud jde o předcházení a zamezování nekalých praktik a nelegálního zaměstnávání. V oblasti sociálního zabezpečení podporují rozvíjení spolupráce všech relevantních institucí s cílem poskytovat občanům obou států co nejkvalitnější služby.

Kultura

Vlády ČR a SR konstatovaly vynikající dlouhodobou vzájemně inspirující spolupráci v oblasti kultury. Neustále přichází nové tvůrčí podněty a spolupráce, dochází k navazování partnerství a vzájemných výměn a prezentací kulturních a uměleckých hodnot. V tomto trendu spolupráce budou oba dva státy pokračovat i v rámci V4 či širších evropských struktur. Předsedové vlád ČR a SR ocenili a vyzdvihli realizaci společných projektů k 100. výročí založení Československa. Nadcházející roky budou rovněž vhodnou příležitostí pro potvrzení česko-slovenské a slovensko-české vzájemnosti. Obě strany věnují pozornost především roku 2019, kdy si připomeneme významné historické události spojené s pádem železné opony, stejně jako 100 let od tragické smrti jednoho ze zakladatelů Československa generála Milana Rastislava Štefánika. Tato výročí budou vhodnou příležitostí pro další společné aktivity a přihlášení se ke kořenům společné historie.

Vlády ČR a SR se rovněž shodly, že se budou v nadcházejícím období snažit o trvalou udržitelnost vzájemného porozumění českého a slovenského jazyka širokou veřejností, k jehož snížení došlo v důsledku 25 let samostatné ČR a SR.

Životní prostředí

ČR jakož i SR patří ke členským státům EU, které čelí vážným problémům s kvalitou ovzduší. SR v současnosti pracuje na přípravě integrovaného projektu LIFE, jehož hlavním cílem je by mělo být posílení a zefektivnění systému řízení kvality ovzduší a zabezpečení efektivní implementace programů na zlepšení kvality ovzduší. Integrovaný projekt LIFE má za cíl zvýšit koordinaci aktivit a mobilizovat další relevantní zdroje financování aktivit na ochranu ovzduší. Společnou snahou ČR a SR bude využít tuto příležitost k užší spolupráci a zapojení se do vybraných aktivit tohoto projektu. Vlivem rostoucích projevů změny klimatu je třeba nadále prohlubovat spolupráci na opatřeních vedoucích k efektivnímu nakládání s vodou, včetně zajištění zásobování pitnou vodou a zadržování srážkových vod v krajině.

Počátkem září byla v ČR ustavena Národní koalice pro boj se suchem. Skupina odborníků, vizionářů, vědců a vedoucích státních i nestátních institucí bude hledat možnosti, jak čelit extrémnímu suchu co nejúčinněji a nejrychleji a jak stanovit hlavní priority dalšího postupu státu. Vlády ČR a SR rovněž diskutovaly oblast aktivit vedoucích k udržitelnému oběhovému hospodářství a nakládání s plasty a snižování množství jednorázových plastů v kontextu aktuálních iniciativ EU. ČR informovala o své snaze v maximální možné míře eliminovat jednorázové plasty a jejich negativní vliv na životní prostředí a zdraví lidí. SR informovala o ambici schválit na podzim 2018 moderní environmentální strategii do roku 2030, která má jasnou a srozumitelnou vizi ochrany životního prostředí.

Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj

Vlády ČR a SR ocenily úspěšnou česko-slovenskou spolupráci v OSN v době předsednictví ministra ZVEZ SR M. Lajčáka v rámci 72. zasedání Valného shromáždění a českého předsednictví v Hospodářské a sociální radě a v této spolupráci chtějí pokračovat. Vlády ČR a SR se shodly na důležitosti globální Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj jak na mezinárodní, tak na národní úrovni. ČR informovala o zpracování Implementačního plánu Agendy 2030 a Strategického rámce 2030. Vlády ČR a SR se dohodly na pokračování výměny zkušeností ohledně vnitrostátní implementace Agendy 2030 a jejích cílů.

Strategické řízení a plánování

Vlády ČR a SR se shodují na podpoře strategického řízení státu a v této oblasti budou spolupracovat na předávání zkušeností ohledně již zavedených, zaváděných a plánovaných nástrojů a opatření, zejména v oblasti metodik, optimalizace institucí, systémového vzdělávání a osvěty, zavádění moderních informačních systému či zavádění moderních postupů a procesů do veřejné správy.

Politika soudržnosti

Vlády ČR a SR se shodují na potřebě intenzivní spolupráce v oblasti politiky soudržnosti v souvislosti se současným i budoucím obdobím a na podpoře konceptu inteligentních měst v obou zemích. Obě vlády podporují dnes podepsané memorandum o spolupráci v těchto oblastech na rezortní úrovni, kterou zastřešuje Ministerstvo pro místní rozvoj na české a Úřad místopředsedy vlády SR pro investice a informatizaci na slovenské straně.

Zároveň budou strany spolupracovat na vyšším využití přímo řízených programů, jichž koordinaci mají ve svých zemích v gesci. Využití a také lepší provázání s programy ve sdíleném řízení (tzv. ESI fondy) tak umožní realizovat více projektů a investic do vybraných sektorů a zajistit tak efektivní doplňkovost různých zdrojů.

Zemědělství

Vlády ČR a SR se shodují na potřebě intenzivní spolupráce v oblasti Společné zemědělské politiky (SZP) jakožto politiky, díky které jsme dosáhli vysokých celosvětových standardů pro kvalitní potraviny a zajištění minimálních standardů pro hospodaření, které je šetrné vůči životnímu prostředí, a která přispívá k udržitelnému rozvoji venkova. Postoj obou stran se shoduje zejména ve snaze zachovat silnou a vyváženou SZP, schopnou dosát výše uvedených cílů.

Vlády ČR a SR uznávají důležitost vyváženého a dobře fungujícího potravinového řetězce z hlediska sociálně-ekonomického i jako zásadní součást vnitřního trhu EU. V této souvislosti oceňují návrh Evropské komise na směrnici Evropského parlamentu a Evropské rady o nekalých obchodních praktikách v potravinovém řetězci. Současně jsou přesvědčeny, že směrnice poskytne členským státům dostatečnou flexibilitu k zachování vnitrostátních

právních předpisů a současně poskytne řešení pro vypořádání se s nekalými obchodními praktikami na úrovni EU.

Vlády ČR a SR se shodly, že s ohledem na současný charakter a vývoj kalamit v jehličnatých lesech obou krajin přijmou, důsledně vykonají a podpoří všechna ochranná, obranná a nápravná opatření s cílem předcházet šíření kůrovce a zhoršování zdravotního stavu lesů na území České republiky a Slovenské republiky, vzájemně se budou informovat o realizaci ochranných, obranných a nápravných opatření s cílem zabránit negativním dopadům na životní prostředí, o přijatých opatřeních s cílem zabránit negativním dopadům na ekonomiku správců lesa a zpracovatelů dřeva, trh se dřevem a nekontrolovatelný pohyb pracovní síly a techniky, o připravované státní pomoci související s realizací přijatých opatření s cílem vzájemně koordinovat postupy při likvidaci vzniklých kalamit, o účinnosti přijatých opatření, a o společně přijatých postupech budou informovat širokou veřejnost.

Andrej Babiš
předseda vlády České republiky

Peter Pellegrini
předseda vlády Slovenské republiky